

Maszyna do pisania Underwood 5

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:
1915 - 1920

Miejsce powstania:
, USA

DANE TECHNICZNE

Wymiary:
wys.: 245 mm, sze.: 485 mm, dł.: 315 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane obiektu: domena publiczna. Opis kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL (Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 246/VII/44

SŁOWA KLUCZOWE

analogowy, komunikacja, kopiowanie, Kraków, maszyna do pisania, nośnik, poczta, praca biurowa, przemysł, ulica, urządzenia biurowe

Underwood 5 to ręczna, czcionkowo-dźwigniowa maszyna do pisania o układzie klawiszy w standardzie środkowoeuropejskim QWERTZ. Za jej produkcję od roku 1900 do początku lat 30. XX wieku, odpowiadało amerykańskie przedsiębiorstwo Underwood Typewriter Company z siedzibą w Nowym Jorku. W 1895 roku założył je John Thomas Underwood, który wcześniej zajmował się produkcją kalki i taśmy do maszyn do pisania firmy Remington. Przedsiębiorstwo stworzone przez Underwooda zakończyło działalność w 1959 roku i zostało wykupione przez włoski koncern Olivetti, producenta sprzętu biurowego. Underwood Typewriter Company odniosło sukces dzięki wykorzystaniu innowacyjnego projektu maszyny do pisania opracowanego przez niemiecko-amerykańskiego konstruktora Franza Xavera Wagnera (a opatentowanego przez jego syna, Hermana Lewisa Wagnera). Dodatkowo firma stworzyła przemyślaną strategię marketingową. Oba te czynniki pozwoliły jej na zdominowanie rynku urządzeń biurowych. Model Underwood 5 uważany jest za jedną z pierwszych w pełni nowoczesnych maszyn do pisania. Urządzenie pomysłu Wagnera wyznaczyło dwudziestowieczne standardy projektowania. Wprawdzie koncepcja maszyny do pisania pojawiła się już w 1714 roku w pismach brytyjskiego inżyniera Henry'ego Milla, a pierwszy patent w tym zakresie otrzymali Christopher Latham Sholes, Carlos Glidden i Samuel Willard Soulé w roku 1868, ale to urządzenie Wagnera połączyło w sobie najbardziej pożądane przez użytkowników funkcje. W maszynie zastosowano czterorzędowy, schodkowy układ klawiszy, do którego dodatkowo dodano osobny klawisz modyfikatora używany do wpisywania wielkich liter (shift). Jednak najważniejszą innowacją okazało się poziome ułożenie dźwigni z czcionkami, które pozwoliło na odstąpienie wałka i znajdującej się na nim kartki papieru. W efekcie piszący zyskał kontrolę nad tekstem. We wcześniejszych modelach maszyn do pisania tekst można było sprawdzić dopiero po wysunięciu kartki. W maszynie Underwood 5 wykorzystano konstrukcję o półzamkniętym, pokrytym lakierem, metalowym szkielecie, który dzięki otwartym bokom umożliwiał łatwy dostęp do elementów mechanizmu. Całość urządzenia ma prostopadłościenny kształt. Nad, pokrytą złoconymi napisami, płytą czołową znajduje się krótki wózek z wałkiem oraz dwa gniazda rolek taśmy barwiącej. Na prezentowanym egzemplarzu umieszczono nazwę firmy Gerlach zajmującej się produkcją i handlem wyrobami stalowymi, a także importem maszyn Underwood na teren Polski. Na maszynie znajduje się też informacja o krakowskim zakładzie S. Akmana zajmującym się sprzedażą i naprawą tych urządzeń. Opracowanie: Filip Wróblewski